

OKRUHY KE STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE

Studijní obor
HISTORIE ODBORNÁ (bc.)

Státnicový předmět: **Historie**

České dějiny

1. Český stát do vymření Přemyslovců

Velká Morava a její dědictví ve střeoevropských monarchiích - Český stát za prvních přemyslovských knížat - Krize a obnova přemyslovského státu kolem r. 1000 - České země a říše v 11. a 12. století - Cesta Přemyslovců za královskou korunou - Přemyslovsko-habsburské soupeření ve střední Evropě

2. Český stát v době vrcholného a pozdního středověku

Nástup Lucemburků na český trůn – Země Koruny české a jejich územní proměny – Karel IV. a jeho dynastická politika – České země v éře husitské revoluce a Jiřího z Poděbrad – České země součástí jagellonského soustátí

3. Vnitřní proměny středověkých českých zemí do vymření Přemyslovců

Velká Morava a tzv. střeoevropský model - Správní a ekonomický model knížecích Čech - Emancipace české církve – Církevní řády – Hospodářské a sociální proměny venkova v 11.–14. století – Vznik městské sítě – Teorie geneze české šlechty – Kulturní proudy v českých zemích

4. Vnitřní proměny českého státu ve vrcholném a pozdním středověku

Zrod pražské arcidiecéze - Středověké město a jeho sociální skladba - Tzv. krize pozdního středověku a její střeoevropský rozměr – Formování zemské obce - Stavovské soupeření v pohusitských Čechách - Kulturní proudy v českých zemích

5. Stavovské období českého státu

Nástup Habsburků – Stav versus panovník – Česká konfese - Rudolf II. a jeho doba - České povstání

6. České země po třicetileté válce

Třicetiletá válka v českých zemích – Obnovené zřízení zemské – České země po třicetileté válce – České země v 18. století - Osvícenské reformy

7. Vnitřní proměny českého soustátí ve stavovském období

Proměny stavovské společnosti – Renesance a humanismus - Náboženské poměry v období konfesionalizace – Hospodářský a sociální vývoj českých zemí v 16. -18. století - Partikulární správa českých zemí v období raného novověku

8. Vnitřní proměny českého soustátí po třicetileté válce

Barokní kultura v českých zemích – Města v období raného novověku (správa, hospodářský a sociální vývoj) - Venkov v období raného novověku (správa, hospodářský a sociální vývoj) – Šlechtická společnost

9. Etablování moderního českého národa

Doba předbřeznová a počátky formování české národní společnosti - Revoluce 1848–49 a české země – Neoabsolutismus - Obnovení ústavnosti a česká politika - České státní právo - Cesta k aktivní české politice, konstituování moderních českých a německých politických stran - České politické elity 19. století –

10. České země v meziválečném období

Vznik Československa - Politický systém meziválečné ČSR - Zahraniční politika československého státu - Ohrožení demokracie ve 30. letech, Mnichov a jeho příčiny – Druhá republika.

11. Proměny českých zemí v habsburské monarchii

Hospodářský vývoj a sociální struktura českých zemí v 19. století - Kulturní vzestup českého národa v ústavním období – Národnostní vývoj - Veřejná správa (politická správa, samospráva) českých zemí v období 1848-1918

12. Ekonomický, sociální vývoj v meziválečné ČSR

Ekonomický vývoj meziválečné ČSR – Sociální otázka v meziválečné ČSR - Kultura prvorepublikového období

13. Okupace

České země v období druhé světové války - Slovensko 1939–1945 - Domácí a zahraniční československý odboj za druhé světové války

14. Poválečná obnova ČSR

Politický systém obnovené Československé republiky – Slovensko po druhé světové válce - Edward Beneš - Únorový převrat

15. Československo součástí bloku „komunistických režimů“ ve střední Evropě

Československo součástí sovětského bloku – Československo v 50. letech 20. století (politický vývoj) - Pokusy o reformy v komunistickém Československu - Československo v 70.-80. letech 20. století (politický vývoj) - Českoslovenští prezidenti: politický profil - Federalizace Československa - Konec komunistického režimu v ČSSR a počátky transformace (1985–1992)

16. Komunistické Československo v období do „Pražského jara“

Československo v 50. letech 20. století (ekonomický, společenský vývoj) - Československo v 60. letech 20. století (ekonomický, společenský vývoj) – Měnový vývoj Československa (politické, ekonomické a společenské aspekty) – Kultura a pokusy o její direktivní řízení

17. Komunistické Československo v době „normalizace“

Československo v 70. a 80. letech 20. století (ekonomický, společenský vývoj) – Normalizace – Všední život – Transformace české společnosti po roce 1989

Obecné dějiny

1. Starověk

Stará egyptská říše – Orientální despotie – Klasické Řecko – Foinická a řecká kolonizace ve Středomoří – Helénismus jako historický fenomén – Římské dějiny po Augustovu dobu – Řím v době principátu – Řím v době dominátu

2. Základy středověkého světa

Raně středověká Evropa na přechodu mezi antickou a středověkou společností – Migrace Slovanů a nejstarší státy ve středoevropském prostoru –Karolinská západní Evropa – Dotvoření západní Evropy v 10. a 11. století

3. Evropa v době vrcholného středověku

Vývoj středověké církve v raném středověku – Křížové výpravy do Levanty – Byzanc do pádu Cařihradu – Zápas mezi světskou a církevní mocí v 11. a 12. století – Kontaktní zóny křesťanského a islámského světa – Vznik státu u východních a jižních Slovanů

4. Krize a proměna středověké Evropy

Říšské interregnum ve 2. polovině 13. století – Centra a periférie evropského středověku – Vývoj středověké Francie a Anglie ke stoleté válce – Krize 14. století – Střední Evropa v době pozdního středověku

5. Kultura středověké Evropy

- Čas a prostor ve vnímání středověkého člověka – Rytířská kultura vrcholného středověku – Středověká vzdělanost – Pokusy o periodizaci středověku
6. **Kultura raně novověké Evropy**
Knihtisk a jeho vliv – Renesance – Humanismus – Reformace – Konfesionalizace
 7. **Kontakt a koexistence Evropy s „jinými“ kulturami**
Zámoří – Problematika otroctví – Islám a Osmané mezi Blízkým Východem a střední Evropou
 8. **Evropa mezi stavovstvím a absolutní monarchií**
Raně novověké teorie a modely vlády – Nizozemská revoluce – Třicetiletá válka a evropská krize – Anglické revoluce 17. století
 9. **Proměny evropské společnosti v éře osvícenství**
Osvícenské myšlení a vědění – Osvícenské reformy – Osvícenská sociabilita (salóny, kavárny, kluby)
 10. **Éra evropských revolucí (1789-1848)**
Velká francouzská revoluce – Evropa po vídeňském kongresu – Italské Risorgimento - Rok 1848 v Evropě
 11. **Evropa a svět v 2. polovině 19. století**
Od Svaté říše římské národa německého ke sjednocenému Německu – Cesta USA mezi světové velmoci – Britské impérium od vzniku USA do roku 1914 – Politické proměny Francie od pádu Napoleona po Třetí republiku – Rusko od Krymské války do roku 1917 – Zápas o „osmanské dědictví“ (od Berlínského kongresu)
 12. **I. světová válka a vývoj meziválečné Evropy**
Průběh 1. světové války v Evropě – Versailleský systém – Vznik a vývoj komunismu v Evropě – Vznik a vývoj fašismu v Evropě – Politická krize 2. poloviny 30. let v Evropě
 13. **Ideové proudy v Evropě 19. století**
Evropská kultura v první polovině 19. století – Vývoj socialismu a sociální reformy v Evropě do roku 1918 – Stát a národ: nacionalismus 19. století – Evropská kultura od poloviny 19. století do první světové války
 14. **Druhá světová válka**
Ideologie nacismu - Formování válčících bloků - Okupační režimy v Evropě - Problematika odboje a rezistence – Holocaust a jeho pozice v moderním světě.
 15. **Formování sovětského bloku**
Sovětská zahraniční politika 1943–1948 - Politické změny v zemích střední a východní Evropy - Pojem „lidová demokracie“ - Specifika tzv. sovětizace v jednotlivých zemích
 16. **Ozbrojené a válečné konflikty ve světě v letech 1945–1990**
Dekolonizace - Studená válka - Vztahy v tzv. třetím světě - Napětí mezi komunistickými zeměmi - Arabsko-izraelské války – Vývoj ve Střední a Jižní Americe
 17. **Hospodářský a sociální vývoj v Evropě v letech 1945–1990**
Zásady poválečné obnovy - Etatizace průmyslových odvětví - Zásady poválečného sociálního systému - Snahy o integraci západních ekonomik - Centrálně plánované hospodářství v sovětském bloku - Formování konzumní společnosti – Komparace vývoje západní a východní Evropy

Metodologie a pomocné vědy historické

1. Předmět a poslání historie
2. Postupy a metody historikovy práce
3. Historická věda a její vnitřní členění
4. Periodizace dějin
5. Etapy historikovy práce a historická terminologie

6. Studium literatury – bibliografie, encyklopedie, naučné slovníky
7. Historické prameny a jejich klasifikace
8. Historická pracoviště, archivy, muzea, knihovny
9. Typy historických publikací
10. Struktura historického díla
11. Pomocné vědy historické v historiografickém výzkumu
12. Archeografie, vydávání pramenů ke středověkým a novověkým dějinám (zásady, postupy)
13. Pramenné edice k dějinám českých zemí pro období středověku (raného novověku)
14. Analýza, kritika a interpretace historických pramenů
15. Diplomatika
16. Paleografie
17. Heraldika
18. Sfragistika
19. Chronologie a metrologie